

RADIONICA NA TEMU "ZELENI I ODRŽIVI TURIZAM"

„Opterećenja turističkog sektora na okoliš u Hrvatskoj“

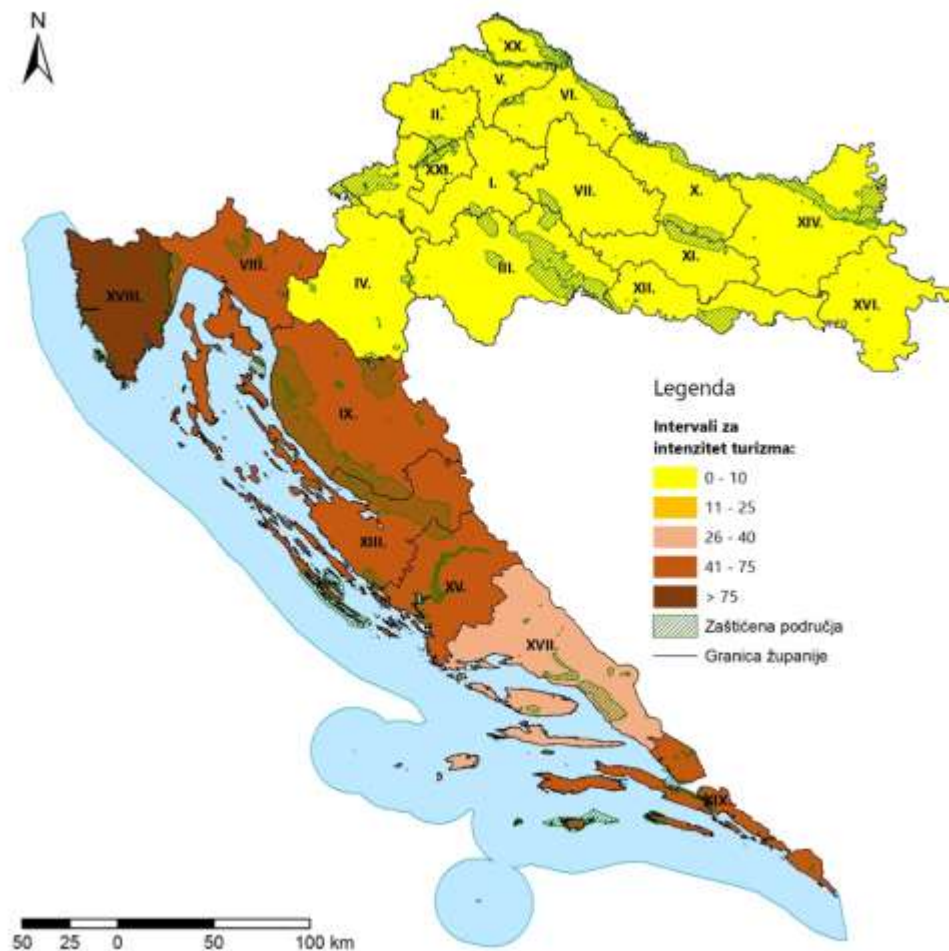
Ministarstvo turizma, 8. i 9. svibnja 2018.

Sadržaj

- Intenzitet turizma
- Sezonalnost turizma
- Luke nautičkog turizma
- Korištenje vode u turizmu
- Proizvodnja stacionarnog otpada u turizmu
- Sustavi upravljanja okolišem: ISO 14 001 i EMAS
- EMAS: prednosti uvođenja i registracija u sustav

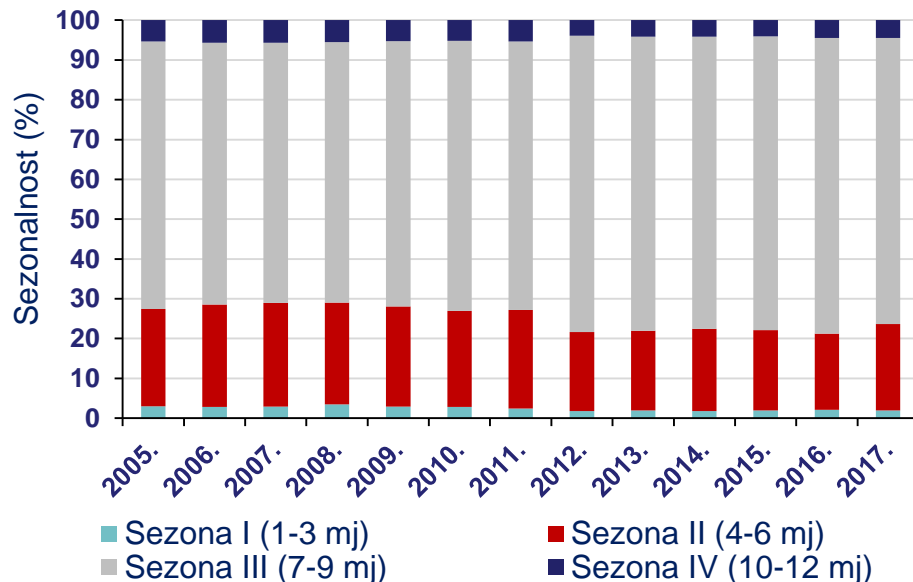
Intenzitet turizma

- turistička noćenja / st.
- povećava se u primorskim županijama
- Rizici - opterećenje:
 - na infrastr. sustave
 - na sastavnice okoliša (zrak, voda, tlo, bioraznolikost i dr.).
 - najveći u Istarskoj i DU–neretv. županiji



Sezonalnost turizma

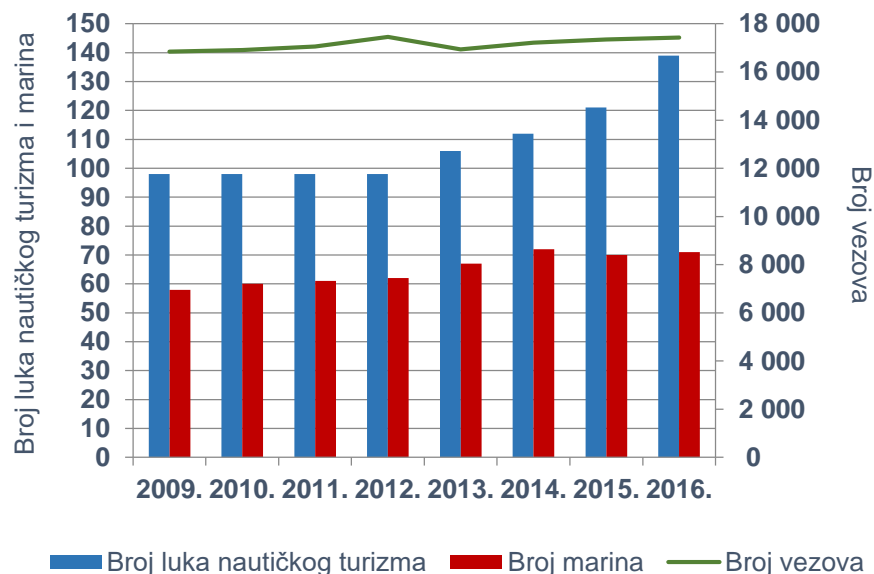
- od travnja do rujna u primorskim županijama:
 - 95% noćenja
 - 87% prihoda od međunarodnog turizma
- 2017. sezonalnost RH 8,7 - najveća u EU-28 (slijede IS, CY, IT)
- 2017. EU-28 prosjek 3,3
- Rizici:
 - regionalna neravnoteža
 - opterećenje na sastavnice okoliša
 - organizacijski problemi na nekim destinacijama...



Broj luka nautičkog turizma i vezova

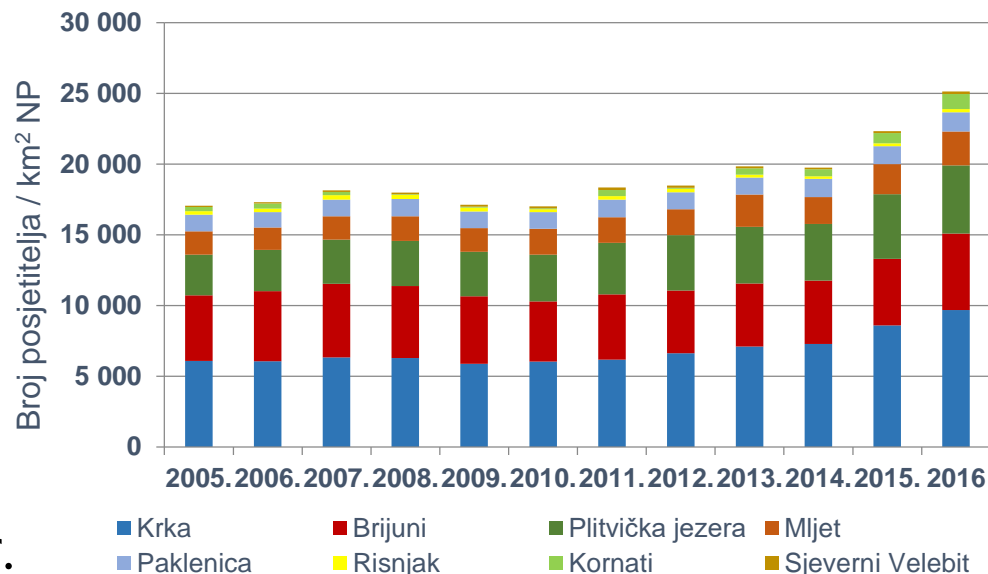
- snažan razvoj posljednjih 10-tak godina
- 2009. - 2016. broj luka porastao za 42% marine za 22%
- 2016. g. 139 luka, 2017. 140 luka/ zauzima 3,7 mil. m² kopna

- umjereni scenarij B
u 10. god. povećan prihvatni kapacitet vezova za smještaj / dodatnih 15 000 plov. objekata (2/3 na moru; 1/3 na kopnu)



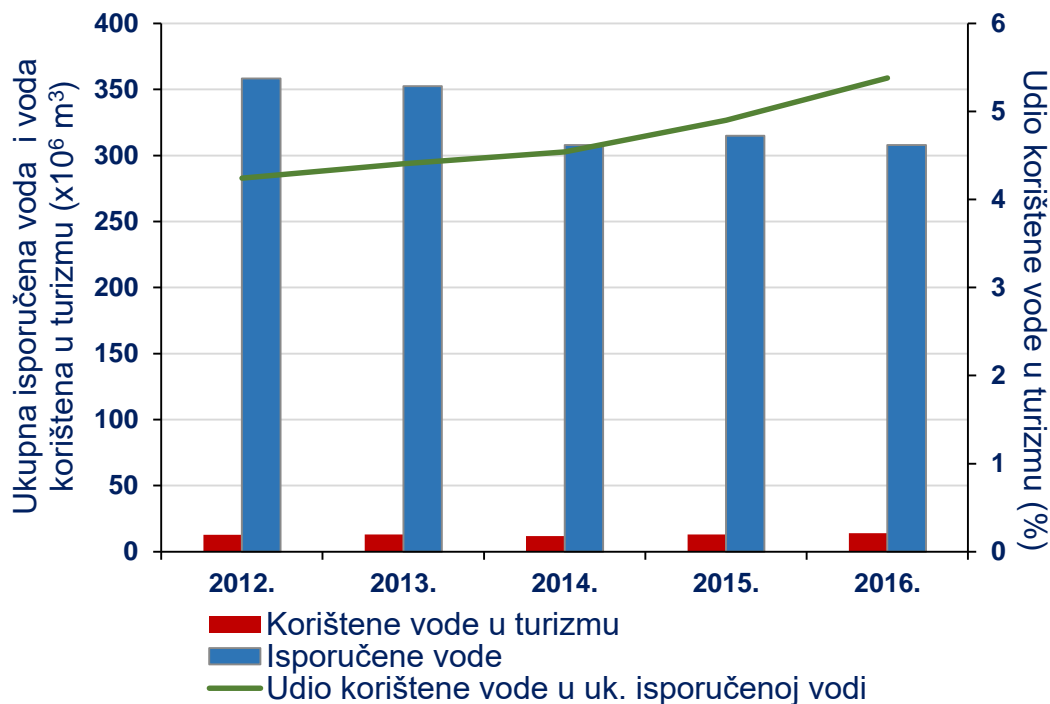
Posjećenost nacionalnih parkova

- u stalnom porastu
- 2005.-2016. broj posjetitelja NP porastao za 1,23 mil. (62%)
- 2016. NP Plitvička jez. 1,43 mil. posjetitelja (45% uk. br. posj.)
- najmanji br. posjetitelja
14 346 u NP Risnjak
- 2016. NP Krka
9 686 posjetitelja/km²
- Rizici – opterećenja na:
 - bioraznolikosti
 - komunal. i druge infrastr.



Korištenje vode u turizmu

- 2012.-2016. količine ukupne isporučene vode smanjene za 14%
- noćenja str. turista povećana za 26%
- rezultiralo većim udjelom korištene vode za 9% (Eurostat met.)

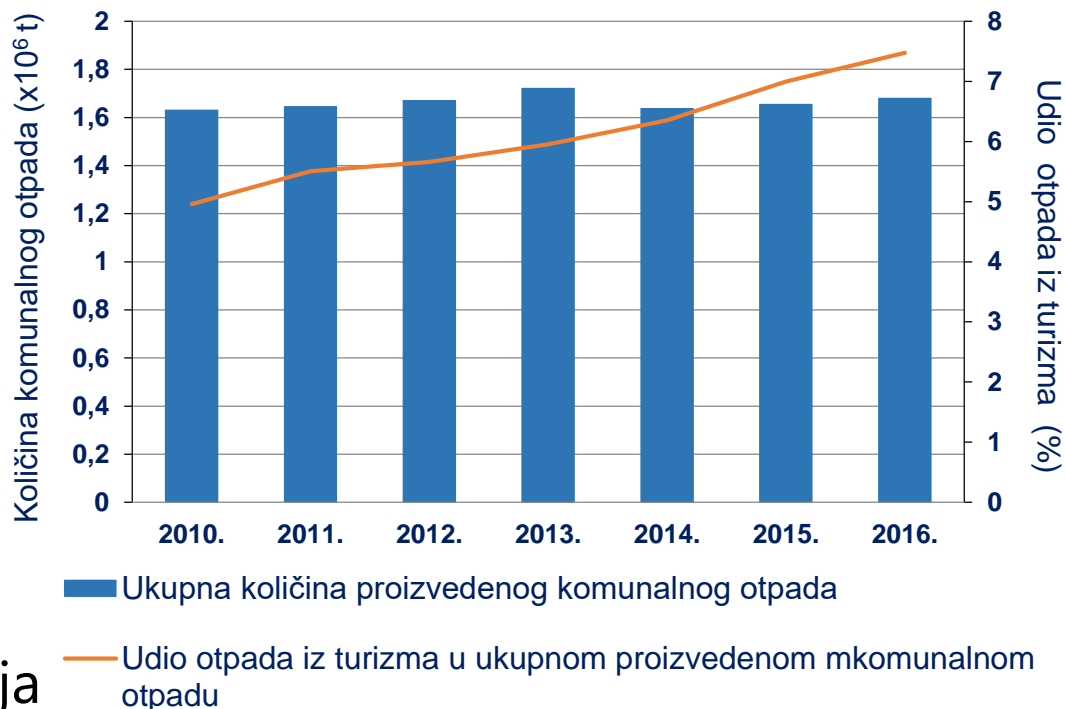


Proizvodnja otpada u stacionarnom turizmu

- rast noćenja = porast količine otpada
- 2016. proizvedeno 125 551,9 t otpada

○ 2016. u ukupnim količinama otpada udio iz turizma 7,4% (Eurostat met.)

- 50% od uk. otpada iz turizma Istarska i ST-dalmatinska županija



Moguća rješenja za smanjenje opterećenja

- produljiti sezonu na obali
- osnaživati kontinentalni turizam
- poticati druge oblike turizma (osim „sunce i more“)
- unapređivati strukturu smještaja
- analiza nosivog kapaciteta (npr. ZP, najposjećenije destinacije)
- zeleni turizam – sustavi upravljanja okolišem

Sustavi upravljanja okolišem

- ISO 14 001:2015 – međunarodni dobrovoljni sustav
- EMAS (*Eco-Management and Audit Scheme*) - dobrovoljni EU sustav za ekol. upravljanje i neovisno ocjenjivanje
- izvrsnost u zaštiti okoliša
- kontinuirano poboljšavanje upravljanja okolišem
- Zahtjevi:
 - smanjivanje i procjena utjecaja djelatnosti na okoliš
 - informiraju javnost o utjecaju
 - unapređuju učinkovitost rada u skladu sa zahtjevima

EMAS – primjeri koristi za organizaciju

- učinkovitije korištenje materijala
- povećanje energ. učinkovitosti i smanjenje troškova
- smanjenje potrošnje vode i troškova
- smanjenje količina nastalog otpada i troškova
- manje emisije onečišćujućih tvari u zrak, u vode...
- marketinški alat – komparativna prednost na tržištu
- kontinuitet i dokumentiranost mjerenja utjecaja na okoliš – pokazatelji / podaci na uvid (inspekcija)

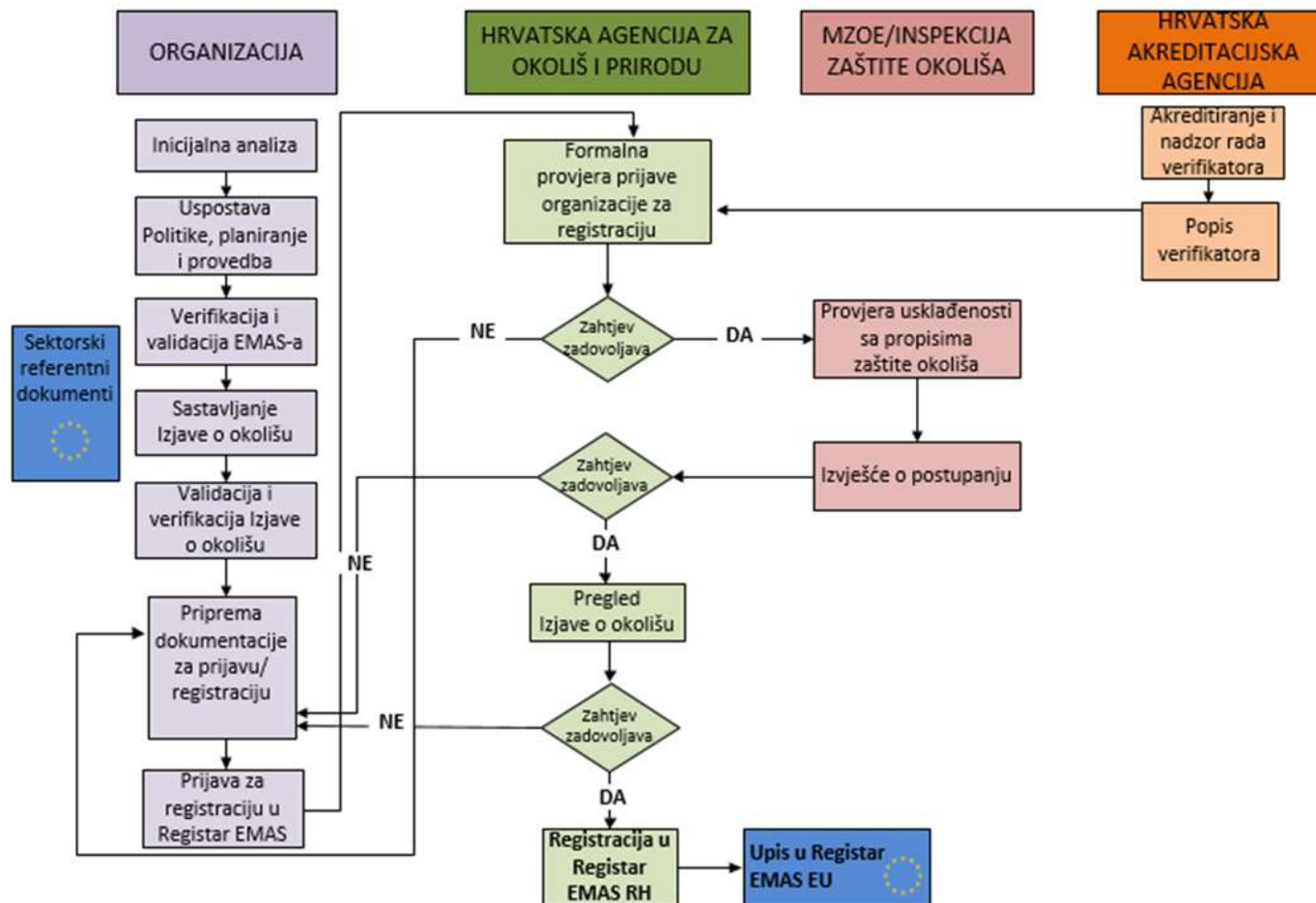
EMAS pokazatelji / podaci

ASPEKTI OKOLIŠA	Pokazatelji za prikaz unosa/utjecaja
ENERGETSKA UČINKOVITOST	Ukupna godišnja potrošnja energije izražena u MWh ili GJ Ukupna količina energije iz obnovljivih izvora energije izražena kao udio ukupne godišnje potrošnje energije (električne i toplinske)
UČINKOVITOST KORIŠTENJA MATERIJALA	Godišnji maseni protok upotrijebljenih materijala (sirovina) izražen u tonama (izuzimajući energente i vodu)
VODA	Ukupna godišnja potrošnja izražena u m ³
OTPAD	Ukupna godišnja količina stvorenog otpada izražena u t Ukupna godišnja količina opasnog otpada izražena u t ili kg
BIORAZNOLIKOST	Korištenje zemljišta izražena u m ² izgrađenog zemljišta
EMISIJE	Ukupna godišnja emisija stakleničkih plinova (uključujući najmanje emisije CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, HFCs, PFCs i SF ₆) izražena u t CO ₂ -eq) Ukupna godišnja emisija u zrak (uključujući najmanje emisije SO ₂ , NO _x i PM –čestice) izražena u kg ili t

8 koraka do EMAS registracije

1. početna analiza utjecaja poslovanja na okoliš
2. izrada Politike zaštite okoliša
3. Program zaštite okoliša (mjere/načini/odgovornost - vodič)
4. uvođenje EMAS u poslovanje – dodjela konkretnih obveza, odgovornosti, izrada operativnih procedura, edukacija, praćenje poslovanja i informiranje javnosti (operativno provođenje)
5. interni audit – daje se ocjena usklađenosti Politike i Programa sa operativni poslovanjem organizacije u skladu s EMAS-om
6. izrada Izjave o okolišu (sažeto izvješće)
7. neovisno ocjenjivanje – verifikator
8. priprema dokumentacije za registraciju i apliciranje: provjera usklađenosti s propisima z.o. i registracija u Registar EMAS (MZOIP/IZO, HAOP) i EU EMAS registar

EMAS dionici i registracija

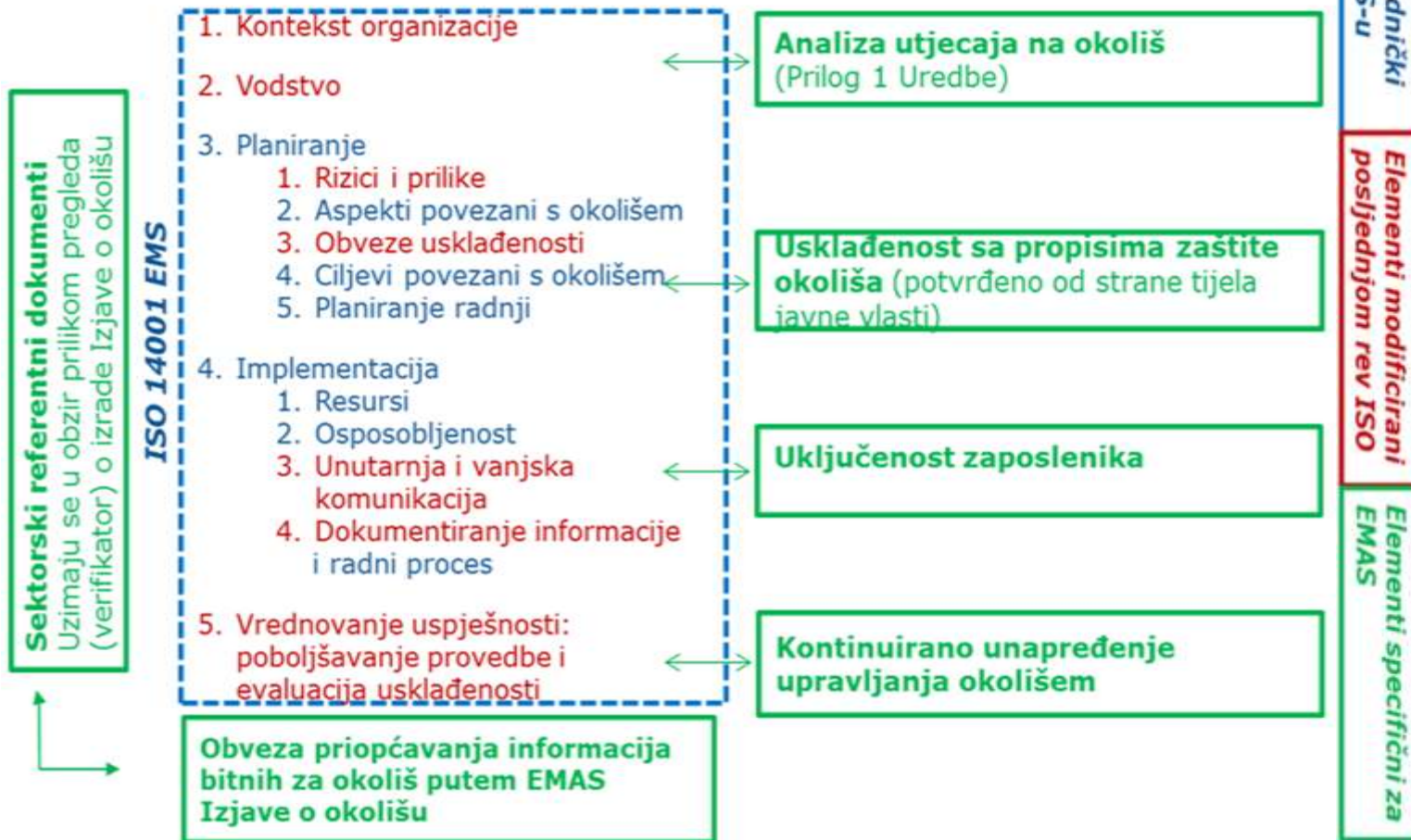


EMAS – regulatorne olakšice

- Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)
izuzeće od izrade Plana gospodarenja otpadom za proizvođača koji stvara 200 ili više kg opasnog otpada/god na određenoj lokaciji
- Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16)
omogućeno dokazati tehničku i stručnu sposobnost za izvršenje ugovora prilaganjem certifikata EMAS i ISO 14 001
- Pravilnik o dodjeli oznake kval. ug. objekta vrste hotel (NN 9/16)
ugostitelj koji ima ISO 14001, EMAS i znak zaštite okoliša (Priatelj okoliša, EU Ecolabel i sl.) ne mora ispuniti uvjete iz Priloga II.
- Pravilnik o znaku EU Ecolabel (NN 116/2016)
naknada za dodjelu EU Ecolabel umanjuje se za 30 % za tvrtke koje imaju EMAS, a 15 % za ISO 14001 certifikat



Veza ISO 14 001 i EMAS



EMAS – korisni linkovi

- EMAS Portal (hrv.)

<http://emas.haop.hr/>



- EU EMAS i SRD Turizam (pr. dobre prakse, pokazatelji, benchmark)

http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm



- popis EMAS hotela (cca 250)

http://emas.azo.hr/media/12335/EMAS_Accommodation_2017.pdf



Mira Zovko
Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
ww.haop.hr